

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince **Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.03.12.2025

Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

Mavi Dil Hastalığı (Bluetongue); koyun, keçi ve sığır gibi geviş getiren hayvanlarda görülen, Culicoides türü tatarcıklar ile bulaşan viral bir hastalıktır. Hastalık insanlara bulaşmamakla birlikte, özellikle küçükbaş hayvancılık açısından ciddi ekonomik kayıplara yol açmakta; karantina uygulamaları, üretim düşüşü, hayvan hareket kısıtlamaları ve ihracat engelleri üzerinden ülke hayvancılığına zarar vermektedir.

Son yıllarda **Avrupa'da özellikle BTV-3 serotipi kaynaklı yaygın Mavi Dil salgınları** görülmüş; Hollanda, Almanya, Belçika, Fransa ve İspanya gibi birçok ülkede yeni vakalar rapor edilmiştir. Bu durumun ardından Türkiye, 2024 yılı sonunda Avrupa'dan canlı hayvan ithalatını geçici olarak durdurmuştur. Avrupa'daki salgın riski, Türkiye'nin coğrafi yakınlığı ve benzer iklim-vektör koşulları nedeniyle ülkemiz için de doğrudan tehdit oluşturmaktadır.

Türkiye'de hastalık geçmişte özellikle **Ege ve Akdeniz bölgesinde endemik** hale gelmiş; dönem dönem karantina uygulamaları yapılmıştır. 2025 yılı içinde **Muğla'nın Datça ilçesinde** bir keçide Mavi Dil tespit edilmesi üzerine karantina uygulanması, hastalığın halen ülkemizde dolaşımda olabileceğini göstermektedir. Küresel iklim değişikliğiyle birlikte vektör popülasyonlarının genişlemesi, önümüzdeki yıllarda hastalığın yayılım riskini artırmaktadır.

Bu çerçevede, ülke hayvancılığının korunması, üreticinin ekonomik güvenliğinin sağlanması ve salgın riskinin azaltılması açısından Bakanlığın mevcut durumu, alınan önlemleri ve planlanan çalışmaları hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi açısından aşağıdaki sorularımın cevaplandırılması önem arz etmektedir.

SORULAR

1. **2023–2025 yılları arasında** Türkiye'de Mavi Dil Hastalığı tespit edilen il ve ilçeler hangileridir? Bu süreçte toplam kaç vaka kaydedilmiştir?

37337

2. Muğla'nın Datça ilçesinde 2025 yılında tespit edilen Mavi Dil vakası sonrasında **ülke genelinde başka yeni vakalar** görülmüş müdür? Görüldüyse hangi bölgelerde karantina uygulanmıştır?
3. Avrupa'da yayılım gösteren **BTV-3 serotipi** başta olmak üzere, hangi Mavi Dil virüsü serotipleri Türkiye'de tespit edilmiştir? Henüz tespit edilmeyen ancak ülkemiz için risk oluşturan yeni serotipler hangileridir?
4. Türkiye'nin Avrupa'daki salgın nedeniyle aldığı **canlı hayvan ithalatı durdurma** kararının ardından; sınır kapılarında, limanlarda ve karantina merkezlerinde nasıl bir denetim ve gözetim mekanizması uygulanmaktadır?
5. Ülke genelinde **küçükbaş hayvan varlığının** ne kadarı Mavi Dil'e karşı aşılanmıştır? Aşılama kampanyalarının bölgesel dağılımı nasıldır?
6. Böcek vektörü Culicoides türlerine karşı, hayvan barınakları ve riskli bölgelerde hangi **vektör kontrol programları** uygulanmaktadır? Bu programlar Klimatolojik risk artışına göre güncellenmiş midir?
7. Mavi Dil riski açısından **yüksek riskli bölgeler** belirlenmiş midir? Bakanlığın mevcut **ulusal risk haritası** güncel midir ve kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
8. Hastalık nedeniyle hayvanı ölen veya sürüsü karantinaya alınan üreticilere yönelik **maddi destek** programı var mıdır? Varsa ödeme kriterleri nelerdir?
9. Avrupa'daki hızlı yayılım göz önüne alındığında, Türkiye'de Mavi Dil için **2025–2026 yılları ulusal eylem planı (yöneticinin eğitimi, vektörle mücadele, aşılama kampanyaları ve planlaması)** hazırlanmış mıdır?